

UCHWAŁA NR XXIX/205/2021
RADY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

z dnia 25 lutego 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębica Kaszubska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Dębica Kaszubska

Ireneusz Ziolkowski

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXIX/205/2021
Rady Gminy Dębica Kaszubska
z dnia 25 lutego 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021–2025**

I. WSTĘP

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.) stanowi, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2025 , zwany dalej Programem, znajduje normatywne oparcie w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, z późn. zm.), zwanej dalej u.o.p.p.w.r. Zgodnie z powołanym przepisem do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej i rodzinnej na terenie Gminy Dębica Kaszubska. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, skierowanych do sprawców przemocy oraz działań edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa i służb świadczących fachową pomoc i wsparcie. W programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy. Określono cel strategiczny oraz konkretne zadania Programu. Wskazano źródła finansowania zadań programowych. Niniejszy Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przez interdyscyplinarność powinien przyczynić się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy, a tym samym poprawy kondycji rodzin.

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Dom rodzinny powinien być zatem miejscem, do którego chętnie wracamy. Jednak dla wielu osób nie jest on spokojną przystanią, miejscem w którym znajdujemy akceptację, zrozumienie a wręcz przeciwnie kojarzy się z cierpieniem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym.

II. PRZEMOC W LITERATURZE

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest jednym z najczęściej popełnianych przestępstw w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

- 1. intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,
- 2. dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę,
- 3. naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,
- 4. powodowanie cierpienia i szkód** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni);
- 2) przemoc psychiczna** – agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami);
- 3) przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych zasobów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. Odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy);
- 4) przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy;
- 5) zaniedbania** - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny.

Przemoc przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy:

- 1) **FAZA NARASTAJĄCEGO NAPIĘCIA** - w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie; prowokuje awantury, traci panowanie nad emocjami, sięga po alkohol i inne środki odurzające. Ofiara uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się z wszystkich obowiązków, często przeprasza, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych. W wyniku narastania napięcia często sama prowokuje awanturę.
- 2) **FAZA GWAŁTOWNEJ PRZEMOCY** - sprawca staje się gwałtowny, wpada w szal, wyładowuje się dokonując aktów przemocy. Ofiara stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie, jest bezradna. Po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.
- 3) **FAZA MIODOWEGO MIESIĄCA** - sprawca przemocy przeprasza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi; dba, kupuje kwiaty, prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei.

Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych przepisów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

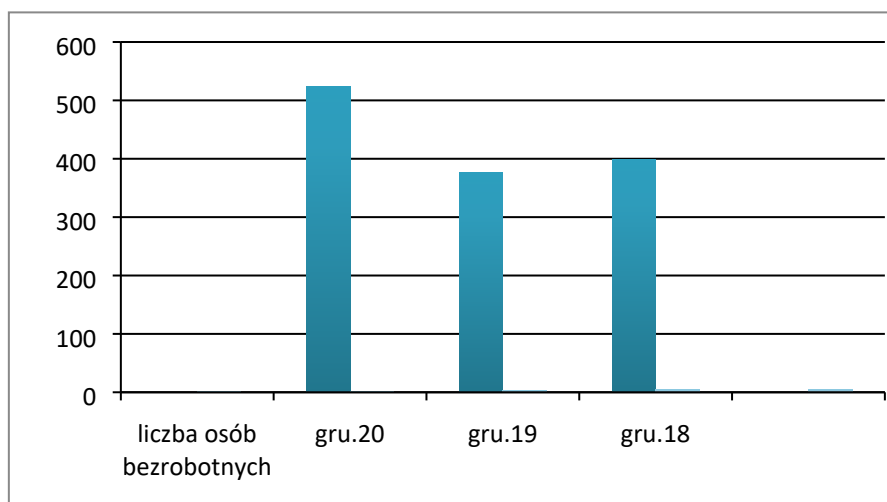
Programem ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021–2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie

1. Na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina Dębica Kaszubska liczyła **9196** mieszkańców, w roku 2019 – **9543** mieszkańców natomiast w roku 2018 – **9631**.

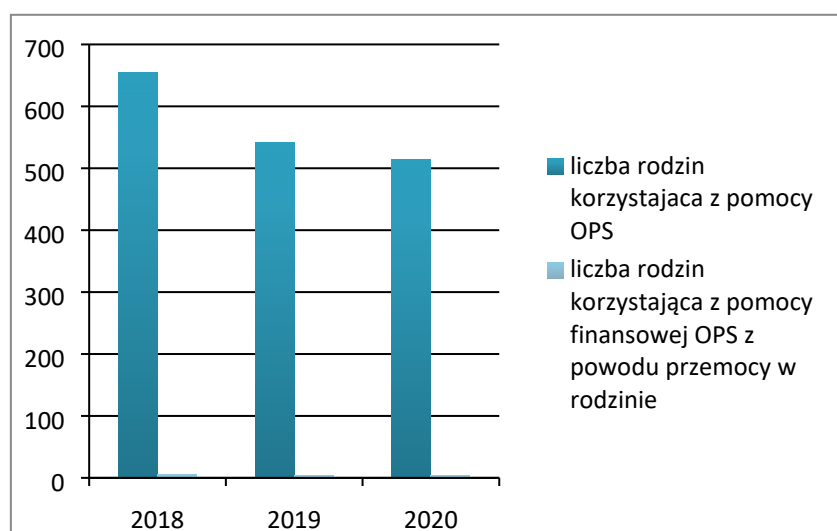
2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku na dzień **31.12.2020** r. wynosiła **523** osób, na dzień **31.12.2019** r. – **376** osób natomiast na dzień **31.12.2018** r. - **399** osób. Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku w grudniu 2020 r. znacznie wzrosła w porównaniu do analogicznego czasu w poprzednich latach.

Źródło: dane PUP Słupsk

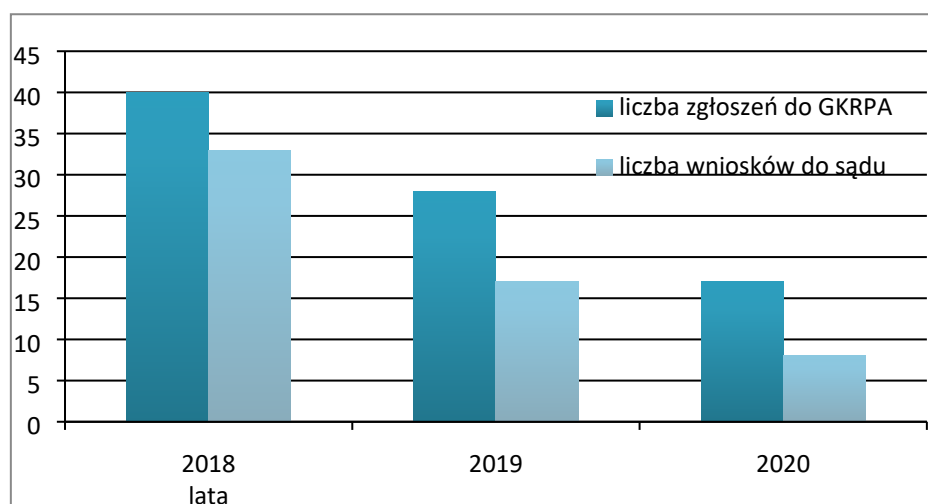
3. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy Kaszubskiej wynika, że w **2020 r.** udzielono pomocy i wsparcia w ramach pomocy społecznej **514** rodzinom (liczba osób w rodzinie 1190), co stanowi 12,94 % mieszkańców Gminy. Z tytułu występującej przemocy w rodzinie udzielono wsparcia finansowego 5 rodzinom. W roku **2019** udzielono wsparcia **541** rodzinom (liczba osób w rodzinie 1321). Z powodu występującej przemocy udzielono wsparcia finansowego 4 rodzinom. W roku **2018** z pomocy społecznej skorzystało **655** rodzin (liczba osób w rodzinie 1551). Z powodu przemocy w rodzinie udzielono wsparcia finansowego 4 rodzinom.

Powyżej wskazane dane obrazuje poniższy wykres.

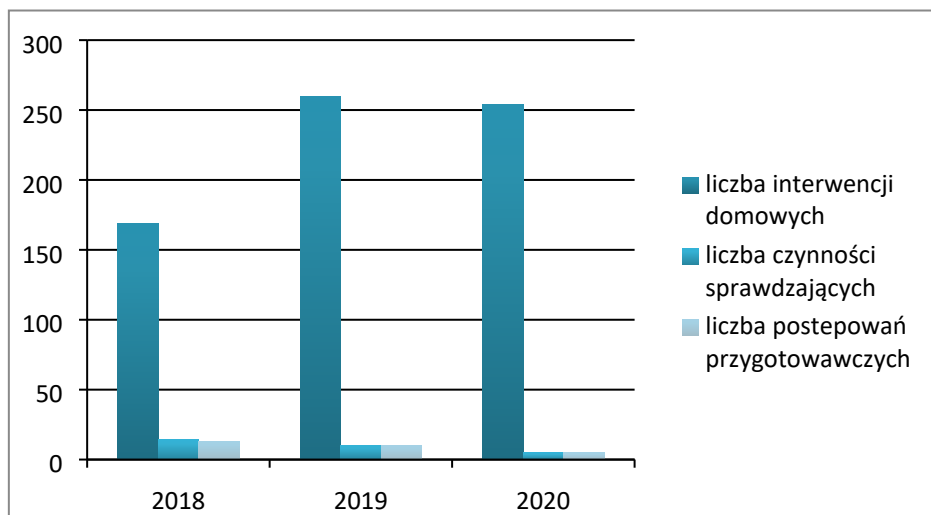
Źródło: dane OPS

4. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dębica Kaszubska wynika, że do Komisji w roku 2020 r. zgłoszono **17** osób z problemem alkoholowym z czego wobec **8** komisja wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w roku 2019 było **27** zgłoszeń, a **14** wniosków skierowano do Sądu, natomiast w roku 2018 było **40** zgłoszeń z czego **34** wnioski skierowano do Sądu. Z powyższych danych wynika, iż od roku 2018 liczba zgłoszeń do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znacznie spadła. Obrazuje to poniższy wykres.

Źródło: dane GKRPA

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Dębica Kaszubska w latach 2018-2020 przeprowadzono łącznie 683 interwencje domowych, 29 czynności sprawdzających dotyczących stosowania przemocy w rodzinie oraz przeprowadzono 28 postępowań przygotowawczych w sprawie. Poniższy wykres obrazuje liczbę interwencji domowych, czynności sprawdzających i postępowań przygotowawczych w poszczególnych latach.

Źródło: statystyki Policji

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej dotyczące liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2018 - 2020

	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	32	39	13
Liczba osób z rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	76	86	47
Liczba osób z rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie, w której jednocześnie wystąpił alkoholizm	16	18	27
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego	32	39	13
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	38	41	4

Przedstawione powyżej dane obrazują, że na terenie gminy Dębica Kaszubska zjawisko przemocy w rodzinie nadal występuje jednak z tendencją malejącą. Powyższe dane mogą jednakże wskazywać na zależność pomiędzy wartościami spadkowymi, a panującym stanem epidemicznym w Polsce.

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny w myśl przepisów stanowi najważniejszy element Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się tworzeniem i realizowaniem planu pomocy rodzinie, współpracą ze wszystkimi instytucjami z terenu Gminy, zajmującymi się problemem przemocy, a ponadto powołuje grupy robocze, które podejmują pracę indywidualną z zagrożoną przemocą rodziną.

W Skład Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Dębica Kaszubska działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.
- 7) przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

V. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ŚRODOWISKU

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje poprzez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzania stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

Procedura "Niebieskiej Karty" stosowana jest zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245). Wzory formularzy "Niebieska Karta" wypełniane są przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę.

Procedura:

- 1) Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta A" przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie;
- 2) Przy wszczęciu procedury następuje podjęcie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) Przekazanie formularza "Niebieska Karta B" osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta A" do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie do 7 dni od dnia wszczęcia procedury;
- 5) Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie później niż w terminie do 3 dni od dnia otrzymania formularza zobowiązany jest do przekazania go członkom Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- 6) Na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej następuje wypełnienie formularzy "Niebieska Karta C" i "Niebieska Karta D";
- 7) Do działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej należy:
  - a) udzielanie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
  - b) podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań,
  - c) zaproszenie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
  - d) opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych,
  - e) rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowanych działań.
8. Do działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej podejmowanych wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie należy w szczególności:
  - a) diagnozowanie sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą,
  - b) przekazanie informacji o konsekwencjach popełnianych czynów,

- c) motywowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych,
  - d) przeprowadzenie rozmowy pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków,
  - e) przekazanie informacji o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.
9. Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

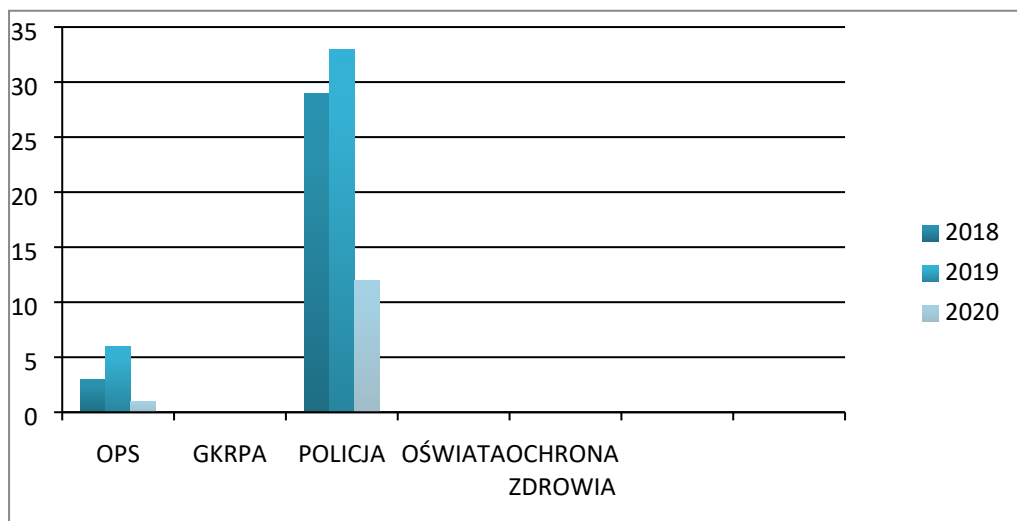
POWIADOMIENIE POLICJI LUB PROKURATURY

1. na podstawie art. 12 u.o.p.p.w.r. "osoby, które w związku wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym policję lub prokuratora" oraz "osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie".
2. na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Liczbę wszczętych Procedur „Niebieskie Karty” przez poszczególne instytucje w Gminie Dębica Kaszubska w latach 2018 – 2020 przedstawia poniższa tabela i wykres.

	Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia	Razem
2018	3	0	29	0	0	32
2019	6	0	33	0	0	39
2020	1	0	12	0	0	13

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego

KOMPETENCJE POLICJI WOBEC SPRAWCY PRZEMOCY DOMOWEJ

Na podstawie art. 15a ustawy o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 360 z poen. zm.) policjant ma prawo zatrzymania, w trybie określonym w art. 15, osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956) stwarzającej bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.

Zgodnie z art. 15aa ust.1. policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej "nakazem", lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej "zakazem".

Z przedstawionych danych dotyczących gminy Dębica Kaszubska wynika, iż skala zjawiska przemocy w rodzinie nie jest wysoka, ale nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy jeszcze nie zdecydowały się ujawnić „swojego problemu”. Zjawisko to może być związane z wystąpieniem w 2020 r. stanu epidemicznego na terenie całego kraju.

Najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie okazała się Policja oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Analizując uzyskane dane, można stwierdzić, że poprzez działania w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielana pomoc jest skuteczna, a działania profilaktyczne powodują wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy. Osoby doświadczające przemocy nie są pozostawione same sobie, otrzymują niezbędną pomoc i wsparcie od instytucji do tego uprawnionych. Występująca skala problemu przemocy w rodzinie jest kwestią wymagającą systemowego działania. Przemoc w rodzinie, mimo iż nadal jest problemem

wstydlwym, niechętnie ujawnianym coraz więcej osób decyduje się na poszukiwanie pomocy u przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem temu zjawisku.

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali i skutków stosowania przemocy poprzez stosowanie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy z Gminy Dębica Kaszubska;
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie;
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Program jest spójny z Programami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębica Kaszubska na lata 2021-2025,
- 2) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani w Gminie Dębica Kaszubska na rok 2021,

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
2. ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
3. ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
4. ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.),
5. ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
6. ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.)

Zasoby Gminy Dębica Kaszubska w zakresie realizacji Programu:

- 1) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- 2) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - a) ośrodek pomocy społecznej,
  - b) posterunek Policji,
  - c) gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - d) placówki oświatowo-wychowawcze,
  - e) zakłady opieki zdrowotnej,
  - f) organizacje pozarządowe,
  - g) parafie.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- 1) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- 2) dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;
- 3) dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
- 4) otwartość i chęć współpracy specjalistów;
- 5) możliwość korzystania ze wsparcia psychologicznego i prawnego;
- 6) chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Zagrożenia w realizacji zadań:

- 1) stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- 2) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie;
- 3) brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów;
- 4) problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach;
- 5) brak infrastruktury socjalnej w gminie (brak ośrodka wsparcia interwencji kryzysowej; brak mieszkań chronionych, niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych);
- 6) brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
- 7) brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego;
- 8) zagrożenie epidemiologiczne.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

CEL 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy z Gminy Dębica Kaszubska.

Działania:

1. określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie: Rada Gminy

Wskaźnik: Czy została przyjęta uchwała przez Radę Gminy?

2. powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie: Wójt Gminy,

Wskaźnik: Czy został powołany Zespół Interdyscyplinarny (ZI) w gminie?

3. współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego poprzez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- e) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- f) podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- g) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,

Podmioty realizujące działania:

- a) pracownicy socjalni,
- b) przedstawiciele oświaty,
- c) przedstawiciele policji,
- d) kuratorzy sądowi,
- e) przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- f) przedstawiciele ochrony zdrowia,
- g) przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- h) przedstawiciele żandarmerii wojskowej.

Wskaźnik: liczba posiedzeń ZI /grup roboczych, liczba osób objętych pomocą ZI,

4. edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy poprzez:

- a) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- b) obalanie mitów na temat przemocy,
- c) szkolenia na temat przemocy,
- d) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- e) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- f) organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- g) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- h) organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działania:

- a) placówki oświatowo-wychowawcze,
- b) gminny ośrodek kultury,
- c) świetlice środowiskowe,

- d) ośrodek pomocy społecznej,
- e) gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- f) zespół interdyscyplinarny.

Wskaźniki: liczba kampanii edukacyjnych, liczba spotkań edukacyjnych, liczba konkursów.

CEL 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez uprawnione podmioty.

Podmioty realizujące działanie:

- a) przedstawiciele policji,
- b) pracownicy socjalni,
- c) przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- d) przedstawiciele ochrony zdrowia lub oświaty.

Wskaźnik: liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

2. przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.

Podmioty realizujące działanie:

- a) przedstawiciele policji,
- b) pracownicy socjalni,
- c) kuratorzy sądowi,
- d) przedstawiciele ochrony zdrowia,
- e) gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,

Wskaźnik: liczba udzielonych informacji, przeprowadzonych rozmów.

3. kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Słupsku o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działanie:

- a) przedstawiciele policji,
- b) pracownicy socjalni,
- c) kuratorzy sądowi,
- d) przedstawiciele ochrony zdrowia,
- e) gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźnik: liczba wniosków.

Cel 3. Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Realizacja szkoleń dla przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, uczestniczenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego w konferencjach, seminariach, warsztatach na temat problematyki przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- a) przedstawiciele policji,
- b) pracownicy socjalni,
- c) kuratorzy sądowi,
- d) przedstawiciele ochrony zdrowia,
- e) gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,

Wskaźnik: Liczba szkoleń, warsztatów na temat problematyki przemocy.

MONITOROWANIE

Program stanowi strategię działania na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobowiązane do podejmowania działań w tym zakresie na terenie Gminy Dębica Kaszubska. Program będzie zarządzany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy Kaszubskiej. Monitoring programu będzie prowadzony corocznie w celu sprawdzenia, czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem. Do końca lutego danego roku powinno dokonać się analizy realizacji Programu za rok poprzedni.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy Kaszubskiej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Dębica Kaszubska sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Dębica Kaszubska, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025” jest konieczne, ponieważ art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, 956) nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- 1) opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy w rodzinie w szczególności poprzez edukację służącą wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z powyższym przedkłada się do Rady Gminy w Dębnicy Kaszubskiej projekt niniejszej Uchwały.

Wykazanie skutków finansowych i źródeł finansowania w 2021 r.:

Łącznie – 3.000 zł. (Załącznik nr 1 do projektu planu finansowego na rok 2021 Dział 852-POMOC SPOŁECZNA, rozdział 85205 – Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie).